Сөй гомереңне, сөй халыкны, сөй халыкның дөньясын!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИҖТИМАГЫЙ-СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 8 июленнән бирле чыга. | №64 (7237) | 4 июнь, 1991 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

КӨНГӘ—16,5 КИЛОГРАММ

«Россия» колхозының товарлыклы-сөтчелек фермасы хезмәтчәннәре ел башыннан уңышлы старт алдылар. Алар кабул итеп алынган йөкләмәләрне һәм еллык планнарны арттырып үтәү өчен зур тырышлык куеп эшлиләр.

Сыер савучылар арасында Анна Портнова лидерлыкны үз кулында тота. Тәҗрибәле савымчы бүгенге көндә һәр сыердан уртача 16,5 килограмм сөт сава. Лидия Яллина, Валентина Наумованың да күрсәткечләре начар түгел. Алар ел башыннан һәр сыердан 1536—1455 килограмм сөт саудылар.

Ферма буенча исә көнлек савым —13 килограмм.

КПСС райкомы бюросында һәм район башлангыч партия оешмалары секретарьлары киңәшмәсенә катнашучылар

МӨРӘҖӘГАТЕ

КПСС райкомы бюросы һәм район партия оешмасының башлангыч партия оешмалары секретарьлары Татарстан ССР-ның беренче Президентын сайлау буенча үз позицияләрен барлык коммунистларга, районның барлык халкына җиткерүне кирәк дип саныйлар.

Республикабызда политик һәм экономик яктан хәл катлаулы. Элеккеге вертикаль структуралар инде эшләмиләр, ә горизонталь мөнәсәбәтләр авырлык белән һәм еш кына стихияле җайга салына.

Үзебезнең интересларыбызны гомумсоюз дәрәҗәсендә реализацияләүгә, властьның республика органнары вәкаләтен күтәрүгә ирешү өчен республика халык сайлаган кешеләргә тапшырырга һәм тиешле вәкаләтләр халык исеменнән билгеләнергә тиеш. Татарстан республикасы Президенты постына ТССР Югары Советы рәисе Минтимер Шәриф улы Шәймиев кандидатурасы күрсәтелде. Ул 20 дән артык коллективта якланды һәм аны яклап 200 меңнән күбрәк имза җыелды. Болар барысы да М. Ш. Шәймиевка республиканың күпчелек халкы югары ышаныч белдерүе турындагы дәлилләр.

М. Ш. Шәймиев—коммунист, КПСС Үзәк Комитеты, КПСС рескомы әгъзасы. Ул партиябез политикасы һәм аны тормышка ашыру турында сүз барганда һәрвакыт нык һәм эзлекле линияне алып бара.

Менә шулардан чыгып, КПСС райкомы бюросы һәм партоешма секретарьлары, район партия оешмаларының барлык комунистларына һәм район сайлаучыларына, ТССР Президенты постына лаеклы, тәҗрибәле, компетентлы, Татарстан суверенитетын эзлекле яклаучы М. Ш. Шәймиев кандидатурасын якларга һәм 1991 елның 12 июнендә тавышларыбызны аңа бирергә чакырып мөрәҗәгать итәләр.

Мөрәҗәгать 1991 елның 31 маенда кабул ителде.

Чирек гасыр гомере җиргә хезмәттә үтте аның. Җир сулышын тыңлап, ул муллыктан балкыганда сөенеп, ул уңышсыз сыкраганда көенеп яшәү Җәүдәт Касыймовичның төп тормыш мәгънәсен тәшкил итте. Үзенә беркетелгән К-700 тракторы белән кышын-көзен бер дә эштән бушамый ул. Инде яз җитте исә, ул икеләтә эшле ритмга күчә: К-700 ен куя да ДТ-75 кә утырып, басуларга юнәлә, икмәк өчен көрәшүче игенчеләр сафына кушыла.

Быел да ул бөртекле һәм бөртекле-кузаклы культуралар чәчүдә эшләде. «Татарстан» колхозында чәчү ике сменада оештырылды. Җәүдәт Касыймович кебек тәҗрибәле механизаторларга күбрәк төнге сменада эшләргә туры килде.

Гаҗәеп сабырлык, һәр эшне җиренә җиткереп үтәү гадәте аңа быел да уңыш китерде.

Рәсемдә: «Татарстан» колхозы механизаторы Җ. К. Миндубаев.

Кем ота, кем оттыра

27 майда Ульянов исемендәге колхоз заводка сөт алып килгән иде. Документ буенча сөтнең майлылыгы 3,6 процент дип күрсәтелгән, ә заводта кабат тикшерү аның 4,1 булуын күрсәтте. Шул сәбәп аркасында колхоз тапшырган сөтнең күләме 100 килограммга арттырып язылды.

29 майда да шундый ук хәл кабатлана. Накладнойда күрсәтелгән 3,6 урынына чынлыкта аның майлылыгы 4,3 процент икәнлеге, ягъни күрсәтелгәннән 0,7 процентка күбрәк булып чыга һәм шуның бәрабәренә сөт тә 252 килограммга арттырыла.

Мондый мисалларны тагын да китерергә мөмкин. Шул ук көнне «Мамык» совхозының II бригадасыннан килгән сөтнең дә күрсәтелгән майлылыгы 4,0 процент урынына 4,5 процент икәнлеге ачыклана.

27 нче майда «Татарстан», 14 майда «Комбайн» колхозларыннан килгән сөтнең дә майлылыгы дөрес билгеләнмәгән. Беренчесендә ул 0,3 процентка, икенчесендә 0,4 процентка кимсетеп күрсәтелгән.

Бу фактларның барысы да урыннарда контрольнең тиешле дәрәҗәдә булмавын, моңа белгечләрнең җавапсыз каравын күрсәтә.

Моны дәлилләп тагын «Москва», «Заветы Ильича» кебек колхозларның сөтне берничә ункөнлек буенча II, III сорт белән тапшыруы һәм бу хәлнең беркемне дә борчымавы гаҗәпләндерә.

Ә 28 майда XXI партсъезд исемендәге колхозда шәхси хуҗалыклардан җыелган сөтне колхозныкына кушалар. Нәтиҗәдә 880 килограмм сөт әчегән булып чыга. Сөт заводының сөтне төнлә дә кабул итүен күп хуҗалык җитәкчеләре исәпкә алмыйлар, шулай булмаганда «Алга» колхозы һәм «Мамык» совхозы кебек хуҗалыклар суыту җайланмалары сафтан чыгуын сәбәп итеп 1500, 1720 килограмм сөтнең кире кайтарылуына юл куймаслар иде.

Соңгысын, хуҗасызлык дип атыйк та ди, анысы бездә, шөкер, «чәчәк ата». Ә инде алда китерелгән фактны ничек бәяләргә?

„Кечкенә Алиягә булышыгыз“

(шәфкатьлелек хәрәкәте юл ярә)

Нәни Алия Садретдинованың авыруы, аңа бөтен халык ярдәме кирәклеге турында иң беренче булып без—редакция хезмәткәрләре белдек. Аның язмышы безнең һәрберебезне чиксез тетрәндерде. Шуңа да гаиләгә ярдәм йөзеннән акча җыярга булдык. «Дуслык» район газетасының кечкенә генә коллективы махсус счетка 208 сум акча кертте. Ил төкерсә, күл була, дибит халык. Мондый шәфкатьлелекне һәр коллектив эшләр дип өметләнәбез.

Безнең кечкенә генә өлешебез Алиянең тормышын саклап калуга булышсын иде. Терелүеңне телибез, Алия!

КЫШКА ХӘЗЕРЛЕК

Синдряков исемендәге колхоз идарәсенең чираттагы утырышында терлекчелек биналарын кышкы чорга әзерләү буенча махсус звено оештыру турында сүз булган иде. Инде җәмәгать маллары җәйләүгә чыгарылды, биналар бушады. Хәзер моңа әзерлек эшләре бара: төзү материаллары туплана, фермаларга капиталь ремонт үткәрү эшенә дә керешеп киләләр.

Уртак бәйрәм

Салдакай авылында милли бәйрәм—сабантуй икенче ел үткәрелә. Аның программасына атлар чабышы, капчыклар белән сугышу, гер күтәрү, татарча көрәш кебек ярышлар кертелгән иде. Бәйрәмдә язгы чәчүдә механизаторлар эшенә йомгак та ясалды. Бу чәчү родиналылар өчен бик катлаулы шартларда узды, колхозның баш агрономы В. Сандрюхин шул шартларда намуслы хезмәт куйган алдынгылар исемен горурланып атады.

Ә аннан халыкны кызыксындырган ярышлар башланды. Ат узышына өч хуҗалыктан атлар килгән иде. Атлар чабышында Э. Васюткин нярләгән «Пират», Р. Мөфтихановның «Вайгул»ы беренче ике урынны алдылар. Өченче булып В. Сандимировның «Абрегы» килде. Алар һәммәсе—«Родина» колхозыннан.

Һәр төр ярыш үз җиңүчеләрен атады. Капчыклар белән сугышуда М. Сәләхетдинов һәм А. Васюткин, капчык киеп йөгерүдә О. Миронов алга чыкты. 16 килограмм герны 27 тапкыр чөеп гер күтәрүдә В. Сандимиров җиңде.

Шулай итеп, сабантуй үзенең иң төп ярышы—татарча көрәшкә җитте. Быел да анда беренче урынны Гамирулла Хәмидуллин алды. Икенче урында Илдар Хәмидуллин, өченче урында Муса Җәлил исемендәге колхоздан Госман Вәлиуллин булдылар.

Сабантуйда район потребительләр җәмгыятеннән күп санда кибетләр катнашты. Җәмәгать туклануы предприятиесе, халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтүнең район производство идарәсе вәкилләре үз продукцияләрен саттылар — боларның һәммәсеннән родиналылар бик канәгать калдылар. Акча-әйбер лотореясы да алар күңеленә хуш килде. Шулай милли бәйрәм милләтара бердәмлек, дуслыкны гәүдәләндереп, бик җанлы һәм күңелле үтте.

С. НУРУЛЛИНА.

Беренче сабан туе

Нәрсәне генә беренче дип язмыйбыз без. Беренче чәчү язы, беренче колхоз рәисе, беренче сабан туе...Туган авылында сабан туе—ул бөтенләй үзгә икән бит.

Атлар чабышында таныш атлар, күңелгә якын җайдаклар артыннан йөгерәсе, ничек тә ярдәм итәсе килә...Бөтен авылдашларны җыйган кечкенә генә көрәш мәйданына чыгарга җилкенеп утырасың, эх... чыгып көрәшим әле дип җиңел генә урыныңнан кузгаласың. Бикколлылардан авылларында бу милли бәйрәмне картлар, ул чактагы бала-чагалар гына хәтерли. 34 нче елда соңгы сабан туе үткәрелә. Узган шимбәдә ул яңадан шул киселгән араны ялгады сыман. Әмма табигать җылы кояшын кызганды булса кирәк, шуңа карамастан, ул бикколлыларның кәефен боза алмады. Күнелгән төсмерләрен югалтмыйча, авыл артындагы яшел тугайда бәйрәмчә авазлар гөрләде.

Милли бәйрәмне авылның мулласы Исхак бабай Закиров ачып җибәрде. Шуны гына көткәндәй сабан туе уеннары башланды. Төп ярышларда җиңүчеләрне атап үтми мөмкин түгел. Атлар чабышында яшьләр арасыннан 6 нчы класс укучысы Марат Шәрәпов, олыраклардан «Таң» колхозы тракторчысы Раил Сөләйманов беренче килделәр.

Татарча көрәштә катнашучылар байтак иде. Соңгы—тәкә өчен көрәшкә колхозчылар гына кертелде. Алар—үз үлчәү категорияләре буенча җиңүчеләр, яшь тракторчы Радик Сәйфуллин һәм шоферлар Наил Кәримов һәм Ильяс Яруллин. Егетләр үзара көч сынашуны озакка сузмадылар. Тегү машинасы белән бергә тәкә дә Ильяска эләкте.

Сабан туеның буена җыр-музыка тавышы тынмады. Авылның атаклы җырчылары бәйрәм түрендә булдылар.

Ф. ГАЛИМОВА.

Район газетасына 60 ел

Укучыбыз хәбәрдардыр, быел район газетасы үзенең 60 еллык юбилеен бәйрәм итәчәк. Шул уңайдан бүген без газета тарихына экскурс ясыйбыз—районканың моннан 50,45 ел элек чыккан саннарыннан өзекләр бирә башлыйбыз.

ГАЗЕТА НИЛӘР ЯЗА?
50 ЕЛ ЭЛЕК.

Атларга мондый караш бетерелсен

«Төбәк» колхозында эш атларыннан дөрес файдаланмыйлар һәм аларны тәрбияләү эшенә дә әһәмият бирелми.

Мәсәлән, 29 нчы декабрьдә колхоз председателе иптәш Вәлиев колхоз аты белән Чулпан базарына, ә аннан соң шул ук көнне Солтанов Минехан белән Кәкре Атауга барып, төнге 12 гә кадәр ял иттермичә чабалар.

Шулай ук бригадир Әхмәтов Фатыйх һәм Гайсин Гәрәй иптәшләр ялга куелган атны җигеп Кәкре Атауга аракы эзләп баралар һәм исерек килеш атларны каулап кайталар.

Колхозның эш атларына шундый ерткычларча карау нәтиҗәсендә ике бия колын салды инде.

Колхоз атларына вәхшиләрчә караучы колхозчыларга һәм аларның җитәкчеләренә тиз көндә чара күрелергә тиеш.

КОЛХОЗЧЫЛАР.
«Октябрь колхозчысы» 11 январь 1941 ел.

Бөтенсоюз авыл хуҗалыгы күргәзмәсенә экспонатлар җибәрү

Безнең районны Бөтенсоюз Авыл Хуҗалыгы күргәзмәсендә Татарстан павильонында киң күләмдә күрсәтү уңае белән, районыбызның кайбер колхозлары күргәзмәгә экспонатлар җибәрү эшенә керештеләр дә инде.

Шушы көннәрдә беренче партия бөртекле культуралар экспонатлары җибәрелде. «Төбәк» колхозы арыш (гектарыннан уртача 16 центнер уңыш алынган) һәм бодай (гектарыннан 19 центнер) экспонатларын җибәрде. Шулай ук «Буденовец» (Богдашкино), Вахитов исемендәге һәм башка колхозлар да экспонатлар җибәрделәр.

Н. БАДЫЙГИН.
«Октябрь колхозчысы». 25 январь, 1941 ел.

Бәхәс клубы

Бердәмлеккә ни җитә

Милли сәясәткә бәйле мәкаләләр соңгы вакытта «Дуслык» битләрендә дә еш басыла. Анда төрле-төрле фикерләр яңгырый. К. Сәлимова «Өметләр акланырмы?» дигән язмасында, мәсәлән, ТССР халык депутаты Ф. Бәйрәмованың фикерләрен, ягъни республикабызның тулы суверен дәүләт булуы бер тел—татар теле өстенлек итү идеясен яклап чыга. Ф. Ибраһимова исә «Киләчәгебез хакына» (16 март) аңа каршы килә, рус телендә сөйләшүчеләрне — кыерсыту булыр иде дигән фикер белдерә. Бу четрекле мәсьәләләргә үземнең карашларымны да ачыклап үтәргә телим әлеге язмада.

Бер генә тел калдыру, тулы мөстәкыйль дәүләт идеясен гамәлгә ашыру юнәлешендә Ф. Бәйрәмова, К. Сәлимова иптәшләрне яклаучылар аз табылыр дип уйлыйм. Шулай диярга нигез бар, чөнки безнең республиканың да абсолют күпчелеге союзны яклап тавыш бирде бит.

Сүз уңаеннан әйткәндә ТССРның суверенлыгы турында Декларациядә татар һәм рус телләре дәүләт теле итеп игълан ителде. Әмма бу бер телгә генә калдырырга омтылучы милләтләрне канәгатьләндерми. К. Сәлимова, мәсәлән, болай дип яза: «...Шуның өчен мин болай тәкъдим итәр идем: РСФСР-да—рус теле, Казахстанда—казах теле, башка республикаларда башка милләт теле дәүләт теле булсын...».

Ф. Бәйрәмова һәм К. Сәлимова китергән үрнәктәгечә РСФСР составындагы милли берлекләрдә төп милләт халкының тупланып яшәве бер республика һәм өлкәдә дә юк. Мисал өчен 1989 елгы халык санын исәпкә алу мәгълүматлары буенча Татарстанда 48,5 процент татарлар, 43,3 процент руслар, 8,2 процент башка милләт вәкилләре яши. Башкортстанда исә төп милләт вәкилләре 24, Карелия АССРда 10, Коми ССРда комилар 23, Мордовиядә мордвалар 32, Еврей автономияле округында яһүдләр 4,2 процент кына тәшкил итәләр. Округта 4,2 процент еврейлар өчен биредә яһүд телен кертү кирәкме? Ә бит бу округта 83,2 процент руслар яши.

Яисә үзебезнең Октябрь районын алыйк. Анда татарлар 44, чувашлар 29, руслар 25 процент, ягъни күпчелек халык белән хисаплашмыйча татар теленә генә өстенлек бирү урынлымы соң әле.

Мин үзем районның Гәйтән авылында туып үстем. Анда халыкның яртысы руслар, икенче яртысы чувашлар. Бу авылдан чакрым ярымдагы Кәкре Атауда татарлар яши. Бу өч төрле халыкның һәркайсы туган телендә сөйләшә, үзара тату яши һәм рус телендә аралаша иде.

Моны мин рус телен өстен кую өчен әйтүем түгел. Сәбәпләре башкада. Мәсәлән, дөньяның күп илләрендә дәүләт теле буларак инглиз теле кабул ителгән. Моның объектив сәбәбе—аның колониаль империя булу белән бәррәттән, Англиядә фәнни прогрессның камилләшү дәрәҗәсе югары булу белән дә аңлатыла. Шуңа күрә Америкада яшәүче барлык милләт вәкилләре инглиз телендәге югары уку йортларында белем алалар. Анда керү өчен инглиз телен белү кирәк, әлбәттә.

Революциягә кадәрге Россиядә дворян гаиләләрендә француз телен белү намус эше саналган. Ни өченме? Француз фәне һәм культурасы крепостнойлык Россиясендәгедән югарырак булган. Телне белми торып бу халыкның әдәбиятына һәм мәдәниятына үтеп кереп булмый. Россиянең изелгән халыклары белән дә шуңа охшаш хәл килеп чыкты. Фән казанышларын үзләштерү өчен барлык милләт вәкилләре дә рус телен үзләштерергә тиеш булдылар. Һәм мин моны һич тә ялгыш сәясәт дип санамыйм.

Район газетасы битләрендә татар гаиләсендә татарча сөйләргә, балаларны татар бакчасына бирергә, милли мәктәптә укытырга чакыру еш яңгырый. Мин тумышым буенча интернационалист, төрле милләт мәдәниятын, телен, традицияләрен хөрмәт итәм. Һәркем теләсә нинди телдә сөйләшергә хокуклы. Әмма аралашу телләре булу шарт. Әйтик, барлык илләр халыклары бер интернациональ телдә сөйләсә, бер үк динне тотса, отышлы гына. Мин хәзергә тел һәм дин халыкларны бер-берсе белән берләштерүче түгел, аеручы факторлар дим. Милләтчеләр, шовинистлар, аерымлыкка омтылучылар (сепаратистлар) шуннан файдаланалар, халыклар арасына оеткы салалар, шәхси максатларына ирешү өчен аны кулланалар.

Ф. Ибраһимова үз мәкаләсендә: «Бу хакта сөйләгәндә мин аны (Бәйрәмованы) Ельцин белән чагыштырып карыйм. Алар икесе дә арзан популярлыкка омтылалар...»,—дип яза. Әйе, аларны популизм берләштерә: халыкларны упкын кырыена этү бәрабәренә властька килергә омтылалар. Б. Ельцин, рус шовинисты буларак, РСФСР суверенитетын саклау битлеге астында Россия законнарының аның территориясендә Союз, башка кайбер өлкәләр һәм республикалар законнарыннан өстенлеге идеясен алга сөрә.

К. Сәлимова мәкаләсендә иптәш Ибраһимовага сорау куя: «...татарлар да руслар төсле үк кеше, әмма нигә әле безнең татар халкыннан югары постларда эшләүчеләребез рус телен өйрәнергә тиеш тә, ә русларга татар телен өйрәнергә ярамый?!» Фикеренә дәлил итеп автор бер киңәшмәдә руслар һәм чувашларның бер иптәшнең татарча чыгыш ясавыннан канәгатьсезлек белдерүләрен китергән. Бу уңайдан ни әйтергә мөмкин: беркем дә бернинди телне мәҗбүри өйрәтүне шарт итеп куймый. Бу очракта җыелыш алдыннан тәрҗемәче сайларга кирәк иде. Ул һәркемгә аңлаешлы булмаган чыгышларны тәрҗемә итеп барыр, ризасызлык чыкмас иде.

Мин 2 ел дәвамында Тува АССРда эшләдем. Анда 64,3 процент тувалылар, 32 процент руслар, калганнары хакаслар, монголлар яши. Руслар тувалылар телен белми, ә тегеләренең күбесе рус телен белми иде, әмма бу алар арасында фикер башкалыклары китереп чыгармады.

Телләр турында бу политик бәхәсне йомгаклаганчы тагын бер авторга тукталып үтми мөмкин түгел. Ул Чувашия радиосы корреспонденты Н. Фроловның «Туган телсез киләчәк юк» язмасы. Анда автор үз туган телен белмәгән балаларның бөтенесенә әзер җинаятьче булып үсүе турында сөйли. Телләрен яхшы белүче татарлар, чувашлар, руслар арасында җинаятьчеләр азмени?

Фикерен дәвам итеп, ул балаларының русча сөйләшүен күреп ата-аналарының сөенүләре, аның белемле, абруйлы кеше булып җитешүен теләүләре турында яза. Әмма аның фикеренчә, туган телен белмәгән мондый кешене белемле санап булмый. Бу нәрсә, русча укы, ләкин барыбер юләр булып каласың дигән сүзме?! Мондый йомгакны бер галимнең дә ясаганы юк иде әле. Иптәш Фролов шул темага диссертация язса, фәнни дәрәҗә тәэмин ителгән дигән сүз. Мин—марксист-интернационалист буларак милләтчелек хисе белән сугарылган бу язмаларга карата үз карашымны белдерәсем килде. Татарстан—күп милләтле республика, шуңа күрә телләрне яхшыга һәм яманга аеру дөрес булмас иде. Һәркем тигез, тату, бердәм булып, бер-береңне ихтирам итеп яшәүгә ни җитә?!

П. НИКУЛИН,
сугыш һәм хезмәт ветераны.
Норлат шәһәре.

РЕДАКЦИЯДӘН: Бу мәкаләне бастыру газетаның аның фикерләре белән тулы килешүе дигән сүз түгел. Иптәш П. Никулин чыгышында бәхәсле фикерләр байтак. Тел, мәдәният һәм милләтләр үсешенең күп һәм төрле проблемалары, аларны хәл итү юллары турында газета яңа язмалар күтәрә кала. Бәхәс дәвам итә.

РЕАЛЬ ВЛАСТЬ КИРӘК

Бүгенге көндә партия хуҗалык эшләреннән баш тарта, экономикага һәм политикага йогынтысын Советлар, ягъни анда эшләүче коммунистлар аркылы алып бара. Бара дияем шартлы гына, аның чынбарлыкта гамәлгә аша алганы юк әле. Дөресен әйткәндә, бүгенге көндә Советның үзенең дә реаль власте, алар аша теге яки бу сферада эшнең торышына тәэсир итәрлек материаль мөмкинлекләре дә юк. Моны конкрет бер мисалда гына карап үтик.

Агымдагы елга авыл Советының бюджеты 191 мең сум күләмендә билгеләнде. Бу Совет территориясендәге учреждениеләрне—мәктәпләрне, мәдәният, сәламәтлек пунктларын тотуга билгеләнгән. Совет территориясендә андый оешмалар аз түгел, ике урта мәктәп, ике бюджетлы балалар бакчасы. Аларда балаларны тукландыру максатына гына күпме акча тоту таләп ителә. Башка учреждениеләрне дә кушсаң...

Моннан әйтәсе килгән фикерем бер генә: Советлар элеккечә үк һәрьяклап ярдәмгә мохтаҗ булып кала бирәләр. Безнең Советка бәяләр кыйммәтләнү, компенсация кертелү белән үз карамагындагы учреждениеләр работникларына эш хакы түләү өчен генә 192,5 мең сум кирәк. Шуннан соң безнең хәлне аңларга була. Һәм бу һәр урында шулай икәненә ышанам. Акчасы булмаган, ярдәм күрсәтә алмаган Советның нинди реаль тәэсир көче булсын инде. Партия, Советлар аркылы массаларга йогынты ясарга исәп тота икән, аларның ролен үстерү юллары турында кайгыртырга тиеш.

Л. БЕЛОВ,
халык депутатларының Егоркино авыл Советы рәисе, КПСС члены.

Фермада эшнең җиңел булмавын һәркем яхшы аңлый. Шунлыктан биредә аеруча түземлеләр һәм эш сөючәннәр генә торып кала. Язмыш Мария Ивановна Баранованы да шулай сынады. Аның «Заветы Ильича» колхозының дуңгызчылык фермасында очраклы кеше булмавына инде коллективта тәмам ышандылар. Унбиш ел эшләү дәверенндә ихтыяры какшаган чаклары да булгандыр, әмма эшенә салкын караганы булмады.

Мария Ивановна хезмәттәшләре Анна Никифоровна һәм Елизавета Сергеевна Тришиналар белән берлектә аналарыннан аерылган 4-айга кадәрге дуңгызларны карый. Аларның һәрберсеннән 370—380 грамм тәүлеклек артым алуга ирешә.

Рәсемдә сез дуңгыз караучы М. И. Баранованы күрәсез.

ГАЗЕТА ЧЫГЫШЫННАН СОҢ

Газетаның 57 нче санында «Кибетчегә сүз әйтмәгез...» дип исемләнгән мәкалә басылганнан соң урынга барып тикшерү нәтиҗәләре буенча райпо идарәсе утырышында зур сөйләшү булды. Сәүдә тәртибе кагыйдәләрен бозулары өчен Биләр Озеро кибете сатучылары Л. Дмитриевага һәм Н. Хөсниевага шелтә белдерелде. Сатучы Н. Хөсниева бер айга җыештыручы итеп күчерелде. Биләр Озеро ваклап сату сәүдә предприятиесе директоры Ф. Г. Йосыповка үз вазифаларына салкын караганы өчен райпо идарәсенең 1991 елгы 15 май карары (№16) нигезендә каты шелтә белдерелде.

Райпо идарәсе рәисе
Һ. Х. САДЫЙКОВ.

● Җитди сигнал

Бергә-бергә эшләгәндә генә

«Чишмә» колхозының товарлыклы-сөтчелек фермасы хуҗасыз ат хәлендә тоелды: йөгәнне кем кая тарта, шул якка тайпыла сыман ул. Биредә урта кул звеноның хезмәтчәннәр белән бергәләшеп, уртак фикергә килеп эшләве сизелми. Шуңадырмы, һәркайда таркаулык, битарафлык һәм... әйтергә кирәк, эшкә салкын караш хөкем сөрә.

Фермада узган елдан бирле су булмый торган. Бу мәсьәләне уңай якка хәл итүләренә үч иткәндәй тирес түгү транспортеры да сафтан чыккан. Ферма мөдире Вахит Вәлиевич Вафинны моның өчен борчылмый дип әйтеп булмый анысы. Ул терлекчелек буенча механик Нәҗип Хәммәдиевны мотор ремонтлау өчен Норлат шәһәрендәге «Агропромэнерго»га җибәреп караган, тик ул бүгенге көндә мотор төзәтүчене генә түгел, моторны инде үзен дә таба алмый кайткан. Менә шундый мөнәсәбәт һәм җавапсызлыкка «Агропроммехмон т а ж» ПМКсына терлекләргә ботка пешерү өчен савытка заказ биргәч тә юлыкканнар алар. Терлекләр боткасыз да торырлар, ә менә тудыру бүлегендәге сыерлар ничек түзәрләр? Аларны бит бер бинадан икенчесенә күчереп йөртә алмыйлар, бу санитар таләпләргә каршы килә.

Хәер, санитар таләпләр дигәннән, аның биредә яртысы да үтәлми. Суыткычка сөтне сыер савучылар чиләкләп ташыйлар, тик берсе генә дә продукт өстен марля белән капламаган. Кайбер чиләкләрдәге сөт өстендә чүп йөзеп йөрүен күрсәләр дә, моңа исләре китми. Мал бит, чиләккә йонның да, башка нәрсәнең дә төшүе ихтимал. Икенче бер күренеш тә игътибардан читтә кала алмый. Сыер саву аппаратларын савым беткәч тә шул ук урында юа башладылар. Соңыннан, сыер саву урынында шакшы су җыелып калды. Сөтне исә суыткычка салгач, чиләкне шул ук бүлмәдә, турыдан-туры кран астында чайкатырга тотындылар. Монда да пычрак су идән уртасында торып калды, өстендә көтүләре белән чебеннәр очып йөри башлады.

Үчетчы егет Рушад Мәхмүтовның да лаборатория өстәлендәге пыяла шешәләргә күптәннән кул тидереп карамаганлыгы күренә. Алар инде тузанга батканнар.

Зоотехник бу кимчелекләрне күрмиме соң? Күрә, тик берни хәл кыла алмый икән. Сыер савучыларга катырак таләпчәнлек күрсәтә башласа, тегеләре эштән китү белән куркыталар. Вәт эзләрсез аннан сыер савучыны, диләр. Эшнең үз таләпләре бар, моны һәркем аңларга тиеш. Бер-беренә үчләнеп кенә эш булмый бит инде.

Кадрлар белән эш итү мәсьәләсе фермада болай да нык аксый: бүгенге көндә дә аерым бер группаның сыер савучысы юк, тегермәнче булмау сәбәпле малларга өч көн буена фураж бирми торганнар. Беренче карашка, бу хәл ителмәслек мәсьәлә дә түгел шикелле. Баксаң, болар шундый кыенлыклар тудыра икән.

Хәер, хәзер малларны көтүлекләрдә йөртәләр. Мул азык алган маллар сөтне бермә-бер арттырдылар. Хуҗалык буенча бүгенге көндә һәр сыердан тәүлегенә уртача 11 килограмм сөт савыла. Начар түгел. Җәйге лагерьга күчкәч, бу сан һичшиксез артачак. Әмма, әле анда да эшләнәсе эшләре муеннан: су җылыту өчен казан эзләргә кирәк, сыер керә, чыга торган юлларга вак таш җәелмәгән...Инде ике яшь таналар группасын лагерьга чыгардылар. Тиздән сыерлар да күчәр. Ә фермада күзгә үзгәрешләр булырмы? Бусын киләчәк күрсәтер.

Г. РӘХИМОВА,
махсус хәбәрчебез.

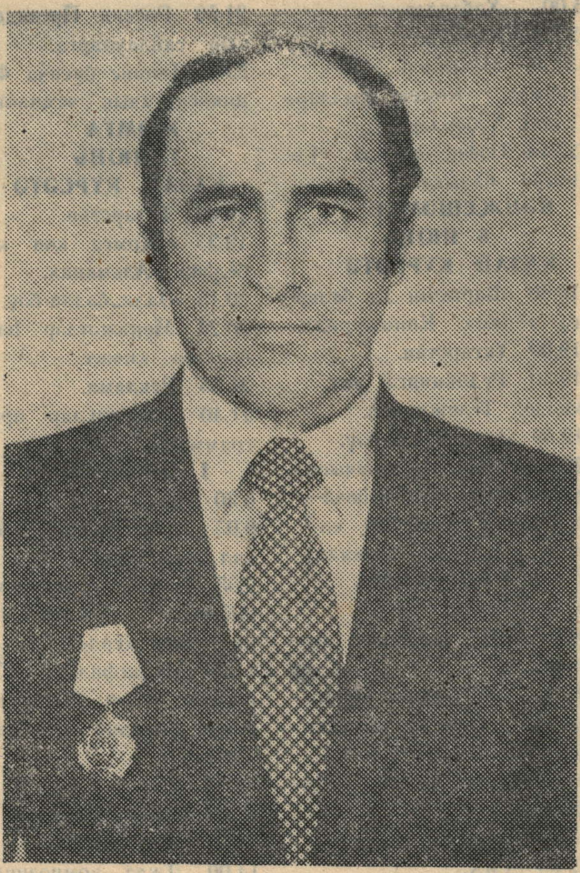

Валерий Николаевич 127 нче ПМКда гына түгел Норлатта да тырыш кеше буларак билгеле. Танышбелешләре аны бары тик уңай яктан гына беләләр. Хезмәтчәннәре өчен дә янда шундый кеше булуы куанычлы, әлбәттә. Кирәк чакта ярдәмгә атлыгып, һәр көтелмәгән кыенлыкка әзер булып торучы остаз янында эшләү турында кем генә хыялланмый икән.

Валерий Николаевич 19 ел инде мелиорация системасында хезмәт куя. Ул җитәкләгән бригада хуҗалык исәбендә эшли. Алар плотиналар төзү белән шөгыльләнәләр. Бригадир итеп һичшиксез шуңа лаеклы кеше сайланган. Иң элек шуны әйтергә кирәк: В. Н. Грачев төрдәш һөнәрләр иясе. Әмма күп еллар буе төп һөнәре — машинист-бульдозерчы булып эшли. Шул еллар эчендә ул намуслы хезмәте өчен III дәрәҗә хезмәт даны ордены белән бүләкләнде. 1987 нче елда СССР мелиорация һәм су хуҗалыгы министрлыгы отличнигы исеменә лаек булды. Рәсеме бүген дә Почет тактасыннан төшми.

Бүгенге көндә алар Хафизов исемендәге колхозда сугару җайланмаларын реконструкцияләү белән мәшгульләр. Гомумән, иң кыен дип саналган, зур җаваплылыкны таләп иткән эш урыннарына Валерий Николаевич җибәрелә. Чөнки ул эш җаен белә, кая гына көч куйса да аның хәленнән килә. Шул әйбәт сыйфатларына өстәп, яшьләргә остаз булуы турында да әйтеп үтмичә ярамый. Коллективта чын һөнәр иясе булганы өчен генә түгел, кешелекле җитәкче буларак та зур хөрмәт казанды ул. Тыйнак, әмма нык холыклы, башкарган эше белән мактанудан ерак тора.

Рәсемдә: В. Грачев.

Мул уңыш өчен

Басу-кырларның кардан ачылуына да шактый вакыт үтте инде. Әнә шытымнар баш төртергә өлгерде. Менә шул чор районыбыз игенчеләре өчен генә түгел, ә мелиораторлар өчен дә җаваплы. Уңыш алуда аларның да рольләре зур. Бу нәрсәгә бәйле? Бозлар кузгалу белән суны күпләп туплап калу максатында район хуҗалыкларындагы 14 буаны да 127 нче механикалаштырылган күчмә колонна, НУЭООС, авыл хуҗалыгы идарәсеннән җаваплы кешеләр ныклы контрольгә алдылар. Баш белгечләр, линия инженерлары су басымын даими рәвештә тикшереп тордылар. Норлатның җирләрне сугарукиптерү эксплуатацияләү идарәсеннән эретеп ябыштыручы, слесарь, инженер катнашында төзелгән бригада язның беренче көннәреннән үк «Таң», «Большевик», «Чишмә», «Заветы Ильича» колхозларына, яшелчә һәм җиләк-җимеш питомнигына техник ярдәм күрсәттеләр, эретеп-ябыштыру эшләре алып бардылар. Ремонт-техник предприятие дә язгы чәчүдә насос станцияләрен ремонтлауда мелиораторларга зур ярдәм күрсәтте. 127 нче механикалаштырылган күчмә колонна эшчеләре исә «Сөлчә» совхозында 103 гектар, Хафизов исемендәге колхозда 122 гектар, XXI партсъезд исемендәге колхозда 271 гектарда җир участокларына комплексла реконструкция үткәрделәр. Бу төр эшләрне елның-елында төгәл үтәргә тырышалар.

Узган елны район буенча һәр терлеккә 46,7 центнер азык бирәмлегендә азык җитештерелгән иде. Бу яктан «Рассвет» совхозы аеруча аерылып тора. Ул җирләрне сугаруга зур әһәмият бирә, төрле ысулларны кулланып эшли. Кузнецов исемендәге колхозда, мөгезле эре терлек симертү буенча хуҗалыкара берләшмәдә дә эшләр әйбәт оештырылган. Бу хуҗалыклар күпьеллык үлән чәчелгән участоклардагы туфракта дымның торышына карап иртән иртүк һәм кичен генә су сиптерәләр. Язгы чәчү барышында күпьеллык үләннәргә тамырдан тукландыру үткәрәләр. Су сибү барышында макромикроэлементларны ашлама белән кулланалар. Су сиптерү технологиясе шул рәвешчә алар тарафыннан төгәл үтәлә. Һәрбер сугару-киптерү участоклары һәр гектардан 60 центнер азык бирәмлегеннән дә ким азык бирмәскә тиеш. Шунда гына ул рентабельле була ала. Дүрт-биш ел дәвамында кулланылган җир яңартылып торыла. Минераль һәм органик ашламалар 1 гектар җиргә 150 тонна исәбеннән кертелә. Мондый җирләрдә күпьеллык үлән, азык чөгендере үстерелә.

Хәзерге вакытта исә мелиораторлар күпьеллык үлән басуларында булган барлык агрегатларны да эшләтү чараларын күрәләр.

Х. ХАЛИТОВ,
авыл хуҗалыгы идарәсенең терлек азыгы җитештерү буенча баш агрономы.

И. КӘБИРОВ,
НУЭООСның эксплуатация бүлеге начальнигы.

Күршеләребездә

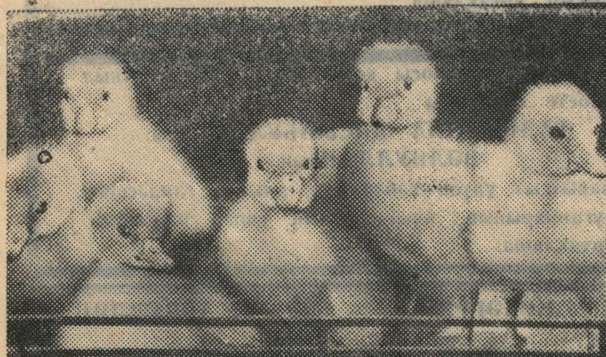

Ульяновск өлкәсе кошчылары халыкка яшь кошлар сатудан зур файда күрәләр. Хәзер кошларга сорау өчләтә артты. Чебиләр, үрдәк балалары, каз бәбкәләрен авыллар да, шәһәр кешеләре дә күпләп ала.

Рәсемдә: шәхси хуҗалыклар өчен үрдәк балалары.

ТАСС фотохроникасы.

■ Экология: әле соң түгел

Чирмешәнне кем коткарыр?

Дуңгыз симертү буенча хуҗалыкара берләшмәнең дуңгызчылык комплексы Чирмешән елгасына реаль куркыныч тудыруы хакында беренче тапкыр гына язуыбыз түгел. Бу турыда югары органнарда да күптән сөйләнелә. Ләкин сүздән уза алганыбыз юк, ә шул арада комплекстан чыгарыла торган сыекландырылган тирес саклау базларыннан агып Чирмешәнгә көннән-көн якыная бара.

Тулырак күзаллау максатында, бераз комплекс турында мәгълүматлар биреп китүне кирәк дип саныйм. Ул типовой проект буенча төзелеп 1979 нчы елда эксплуатациягә тапшырыла. Иске Чаллыдан 700, Чирмешәнгә якынча 1500 метрлар ераклыкта урнашкан.

Тирес үзәретү ысулы белән каналлар аша 1000 куб метр күләмле махсус тирес саклау урынына җибәрелә. Аннан сыек тирес транспортка суырып алына һәм чәчүлек җирләргә чыгарылырга тиеш.

Комплекс эксплуатациягә чистарту корылмасыннан башка дәүләт күзәтүе органнары белән килешүсез тапшырыла. Бөтен бәла да нәкъ шунда.

Юл өзеклеге чорында 350—400 куб метрлар чамасы сыек тирес казып ясалган тирес саклау урынына (хәзер алар 5 кә җитте) кудырыла. Комплексны эксплуатацияләү көненнән башлап чистарту корылмалары төзү турында сүз алып барыла, ләкин әлегә кадәр бернинди эш башланмаган. Әлеге казылган 5 тирес тотыру урыны инде ташып чыккан (комплекс эшли башлаганнан бирле аннан бер тапкыр да тирес түгелмәгән) һәм Зур Чирмешән елгасына агып төшү куркынычы көннән-көн арта бара.

4 апрель көнне якындагы кырларга берьюлы шактый гына күләмдә чистартылмаган агым сулар ташланды. Шуның аркасында дәүләткә 25.434 сумлык зыян килде. Шул көннән соң урында республика санэпидстанциясеннән вәкилләр килеп тикшерделәр һәм комплексны эксплуатацияләүне тыю турында карар чыгарып киттеләр.

Дуңгызчылык комплексының чистарту корылмасыз эшли башлавы һәм нәтиҗәдә әйләнә-тирә мохиткә елдан-ел күбрәк зарар китерүендә гаепләләрне эзләү, әлбәттә, җиңелрәк булыр иде. Һәрхәлдә, бу элекке җитәкчелекнең алдан күреп эш итмәве аркасында килеп чыгуы аңлашыла. Әмма, хәзергә иң мөһиме, шул ялгышны төзәтү—кичекмәстән чистарту корылмалары төзү чаралары күрү зарур.

Бүгенге көндә 1 миллион 640 мең сумлык чистарту корылмалары төзүгә проект-смета документациясе әзер. Ләкин шунысы борчый, төзү эшләре 1991 нче ел планына кертелмәгән һәм подрядчылар да билгеләнмәгән. Мондый мөһим эшне алга таба сузу тагын да көенечле нәтиҗәләргә китерүе мөмкин. Чистарту корылмалары төзү турында бүгеннән үк кайгырту комплекс урнашкан җирләр өчен генә түгел, бөтен район халкы өчен дә зур әһәмияткә ия.

Р. ГАФУРОВ,
Октябрь районының табигатьне саклау буенча баш дәүләт инспекторы.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
4 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

18.50 Мультфильм.
19.00 Татарстан.
19.30 Һөнәр сайлаганда.
19.50 Әлли-бәлли-бәү.
20.00 «Милли спорт фестивале». Тапшыруда ТССР Дәүләт спорт комитеты рәисе Х. М. Мортазин катнаша.
20.15 Рөстәм Маликов җырлый.
20.35 Табигать һәм кеше.
20.55 Казан телестудиясе фондыннан. «Хәят». Телеспектакль.
21.40 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 Актуаль репортаж.
9.20 Документаль фильм премьерасы: «Ял паркы».
9.40 Нәфис телефильм: «Мәңгелек ир». 1 серия.
11.00 Балалар сәгате.
12.00 ТЯХ.
12.15 Америка җырчысы Б. Хендрикс концерты.
13.45 «Көнчыгыш Себер». Киножурнал.
14.00 Талантлар һәм аларга баш иючеләр.
15.00 ТЯХ.
15.15 Нәфис телефильм: «Тикшерүгә тотынырга». 1 фильм. 2 серия.
16.20 Һәвәсләр дөньясы.
16.35 Чемпионнар белән бергә.
16.50 Балаларның музыка клубы.
17.35 Чернобыль: Инженерлык, медицина, социаль мәсьәләләр.
18.05 Мультфильм.
18.15 Кеше һәм закон.
19.30 Нәфис фильм: «Акция».
21.00 Вакыт.
21.45 Телевизион спектакль премьерасы: «Дәүләт—мин ул». Авторы—М. Гашпар.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Балаларга фильм: «Бөтен нәрсә мәчедән башланды».
9.30 Мультфильм.
9.45 Фильм-концерт. А.С. Пушкин. «Пики дамасы».
11.00 Ритмлы гимнастика.
11.30 Мәхәббәт шундый иде...
11.40 Нью-Йорк университеты профессоры Александр Янов белән очрашу.
12.15 Музыкаль программа тапшыруы.
13.20 Нәфис фильм:«Уңыш юлдаш булган хатыннар». 1 серия.
14.45 4 нче фильм. «Солдат язмалары».
17.00 Бер-беребезне таныйбыз.
17.50 Сталин кулы. 1 нче бүлек.
21.50 Россия Президентын сайлауларга.
23.00 Хәбәрләр.
23.15 Алла Демидова җырлый.

ЧӘРШӘМБЕ
5 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

19.05 Татарстан.
19.35 «Турыдан-туры элемтә». Суверенитетны тормышка ашыру юллары». Сораулар һәм җаваплар.
20.35 Әлли-бәлли-бәү.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Сәяхәтче Болгарда.
21.30 Реклама.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 Эшлекле курьер.
9.15 «Аһ-ваһлар, көрсенүләр, шаяртулар...» Такмаклар бәйрәме.
9.45 Нәфис телефильм: «Мәңгелек ир». 2 серия.
11.00 Чемпионнар белән бергә.
11.15 Балаларның музыка клубы.
12.00 ТЯХ.
12.15 Телевизион спектакль: «Дәүләт—мин ул».
13.45 Док. фильм: «Учактан җил белән очып киткәннәр».
14.15 Циркны барысы да ярата.
15.00 ТЯХ.
15.15 Нәфис телефильм: «Тикшерүгә тотынырга». 2 фильм. 1 серия.
16.20 Музыкаль хәзинәләр.
16.50 Балалар сәгате (инглиз теле дәресе белән).
17.50 ...16 яшькә кадәр һәм өлкәнрәк.
18.30 Меридиан.
18.45 ...16 яшькә кадәр һәм өлкәнрәк. Тапшыруның дәвамы.
19.35 Яраткан вальслар. Концерт.
20.00 Кем ул кем: РСФСР президентлыгына кандидатлар тәкъдим итәбез.
21.00 Вакыт.
21.45 Нәфис фильм: «Кыйммәт рәхәтлек».

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.20 Балаларга фильм: «Ике өрәнге».
8.55 Мультфильмнар.
9.30 Объектив.
10.05 Док. фильм премьерасы: «Таланган Россия».
10.25 Хор музыкасы концерты.
11.30 Солженицын: «Болан һәм Шалашовка». Бер премьера тарихы.
12.35 Музыкаль программа.
13.20 Док. фильм.
13.30 Нәфис фильм: «Уңыш юлдаш булган хатыннар». 2 серия.
14.45 Док.фильм премьерасы: «Миклухо-Маклай урамында».
17.00 Стерледагы шәһәр.
17.50 Сталин кулы. 2 нче бүлек.
18.45 Россия Президентын сайлауларга.
21.45 Док. фильм: «Борынгы вулкан түбәсендә».
22.00 Теннис буенча Франциянең ачык чемпионаты.
23.00 Хәбәрләр.
22.30 Коллаж.
22.35 Музыкаль программа: «Көмеш кыллар».
23.00 Хәбәрләр.
23.15 Нәфис фильм: «Гашыйк балык».

ПӘНҖЕШӘМБЕ
6 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

18.50 «Барысын да белергә телим». Киножурнал.
19.00 Татарстан.
19.30 Редакциягә хат килде. Тележурнал.
19.50 Әлли-бәлли-бәү.
20.00 «Туган як җырчысы». Композитор А. Ключаревның тууына 80 ел тулуга карата (язмада).

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 МВД хәбәрләре буенча.
9.20 Док. фильм премьерасы: «Несудимов кылган гамәл».
9.30 Нәфис фильм: «Акция».
11.00 Балалар сәгате.
12.00 ТЯХ.
12.15 Китаплар сарае.
13.50 Док. фильм: «Селенит».
14.00 Рок-дәрес.
15.00 ТЯХ.
15.15 Нәфис телефильм: «Тикшерүгә тотынырга». 2 фильм. 2 серия.
16.25 Әгәр сезгә...яшь икән.
17.10 Док. фильм: «Аны Җир шары эченә күмделәр».
17.55 Н. Мясковский. «Аластор» симфоник поэмасы.
18.15 «Мәскәү—Сеул» телевизион күпере.
19.45 «Рус триосы» чыгышы.
20.00 Кем ул кем: РСФСР президентлыгына кандидатлар тәкъдим итәбез.
21.00 Вакыт.
21.45 МВД хәбәрләре буенча.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.20 Балаларга фильм: «Варька».
8.55 Мультфильмнар.
9.20 Сугыш еллары җырлары.
10.15 Телеспектакль. А.С. Пушкин: «Буран».
11.30 Сөйләшүләр.
12.15 Любовь Орлова: «Кино җырчысы».
13.00 Док. фильм: «Фонтанны бир».
13.30 Нәфис фильм: «Уңыш юлдаш булган хатыннар». 3 серия.
14.45 Ел фасыллары. Июнь.
15.30 Теннис буенча Франциянең ачык чемпионаты.
17.00 Бу юлны үзем сайладым.
17.45 Сталин кулы. 3 нче бүлек.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Вакыт.
21.45 Коллаж.
21.50 Россия Президентын сайлауларга.
23.15 Теннис буенча Франциянең ачык чемпионаты.

ҖОМГА
7 ИЮНЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

19.05 Татарстан.
19.35 «Җомга көн кич белән». Альманах.
20.15 Әлли-бәлли-бәү.
20.25 Мөнәҗәтләр һәм бәетләр кичәсе.
21.35 Реклама.
21.40 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.05 Док. фильм: «Байкал картлары».
9.55 Нәфис телефильм: «Җырчы кенәри кем янына очып керде».
11.30 Мультфильм: «Патшаның үлгән кызы һәм җиде баһадир турында әкият».
12.00 ТЯХ.
12.15 Кинопанорама.
13.50 Док. фильм.
14.00 Джаз композицияләре.
15.00 ТЯХ.
15.15 «Җиңүчеләр» тапшыруы сәхифәләре буенча.
16.30 Әкиятләр һәм маҗаралар дөньясында: «Кечкенә булса да төш кенә».
18.00 Шигърият минутлары.
18.05 Опера уйныйбыз. М. Мусоргский: «Балаларныкы».
18.30 Меридиан.
18.45 Док. фильм: «Алтынлап тегү».
18.55 Я. Поплавская һәм А. Тихонович концерты.
20.00 Кем ул кем: РСФСР президентлыгына кандидатлар тәкъдим итәбез.
21.00 Вакыт.
21.45 «ВиД» тәкъдим итә:

II ПРОГРАММА

7.00 Эшлекле кеше иртәсе.
8.00 Иртәнге гимнастика.
8.20 Балаларга фильм: «4 «А» мушкетерлары».
9.00 Мультфильм.
9.20 Сез мине дот дип кенә атый аласыз.
10.00 Док. фильм премьерасы: «Мәхәббәт божрасы».
10.35 Док. фильм: «Тере планета».
11.30 Телефильм.
11.40 К-2 тәкъдим итә.
12.40 Алла Демидова җырлый «Якты сагышым минем».
13.20 Нәфис фильм:«Уңыш юлдаш булган хатыннар». 4 һәм 5 серияләр.
17.00 Чикләр.
18.00 Альфред Шнитке музыкасы. Беренче программа.
18.45 Россия Президентын сайлауларга.
22.00 Музыкаль программа. Оркестр уйный.
23.00 Хәбәрләр.
23.15 Театр артистлары мәҗлесе.

Кизләү авылында яшәүче кадерле әтиебез Минвәли Кәшаф улы Шәрәфетдиновны 60 яшь тулу уңае белән чын күңелдән котлыйбыз. Аңа нык сәламәтлек, кояштай озын гомер, бәхет, шатлык телибез.

УЛЛАРЫ, КИЛЕННӘРЕ, ОНЫКЛАРЫ.

Торак фондын исәпкә

СССР Министрлар Советында 1988 елның 10 февралендә «Торак фондын дәүләт исәбендәге тәртиптә алып бару» турында карар кабул иткән иде. Анда барлык торак йортларга да техник инвентаризация үткәрү кирәклеге әйтелгән.

Торак фондын дәүләт исәбенә алу урнашкан җиренә карамыйча бердәм система буенча башкарыла.

Саны һәм сыйфаты, кайсы ведомство карамагында булуы һәм шулай ук яшәүчеләр саны һәм төзелеш бәясе турында мәгълүматлар алу торак фондын дәүләт исәбенә куюда иң мөһим бурыч булып тора.

Әлеге карар буенча барлык торак йортлар, биналар һәм гражданнарга аерым даими яшәү өчен төзелгән торак йортлар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә хезмәт өчен каралган биналар, тулай тораклар дәүләт исәбенә кертелергә тиешләр.

Шәһәрләрдә, эшче поселокларында, авыл җирләрендә торак йортын регистрацияләү һәм техник инвентаризацияне торак коммуналь хуҗалыгы Министрлыгы системасындагы техник инвентаризация оешмалары башкара.

Торак фондын регистрацияләү һәм техник инвентаризация билгеле торак фонды милкендә булган предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм гражданнар исәбенә үткәрелә.

Алда аталган карар нигезендә урындагы техник инвентаризация бюросы колхоз һәм совхозлар белән торак фондын инвентаризацияләү турында килешү төзергә тиешләр.

Шәхси торак йортлары булган колхоз һәм совхозлар эшчеләреннән техник инвентаризациягә түләүне РСФСР Министрлар Советының 1976 ел 11 мартында (№171) чыккан карары буенча колхоз һәм совхозлар башкара.

Шәхси йортларга техник паспорт тутырган өчен якынча 20—25 сумнан тирәсендә акча түләнә.

Алда саналган эшләрне үтәү өчен безнең районда да хуҗалык исәбендә эшләүче техник инвентаризация бюросы оештырылды.

Инвентаризация— бәяләү эшләре өчен срогында түләнмәгән бурыч РСФСР Министрлар Советының 1976 ел 4 мартта чыккан (№171) карары буенча бәхәссез рәвештә түләтелә.

М. ФЕДОРОВ,
Октябрь районы техник инвентаризация бюросы начальнигы.

Азык комбинаты коллективы директоры В. Ә.Ибраһимовның ир туганы
ӘХМӘТ ӘБИН улы
ИБРАҺИМОВның
вакытсыз үлүен хәбәр итә һәм аның тирән кайгысын уртаклаша.

Октябрь райпосы коллективы азык комбинаты директоры В. Ә. Ибраһимовның ир туганы
ӘХМӘТ ӘБИН улы
ИБРАҺИМОВның
вакытсыз вафат булуы сәбәпле аның кайгысын уртаклаша.

Октябрь райпосы коллективы Иске Авыл кибете сатучысы
ГАЛИМУЛЛА НАСЫЙБУЛЛА улы
ВӘЛИУЛЛИНның
вакытсыз үлүен хәбәр итә, аның гаиләсенең, туганнарының, якыннарының тирән кайгысын уртаклаша.

МӨХӘРРИР Ә. У. АБДУЛЛИН.

Учредительләр— халык депутатларының Октябрь район Советы, КПССның партия оешмасы.

Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81, мөхәррир урынбасары—2—10—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлеге— 2—22—51, җаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Нурзия **ФӘСХЕТДИНОВА** җыйды. **Рима ГАНЕЕВА верстка ясады.** ясады. Фирдания **ХУЗЯХМЕТОВА** басты. Корректор—Рәзинә **ШӘЙХУЛЛИНА.**

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.
Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 69. **Тираж 3411.**